

איזה משוואות אנחנו יודעים לפתור?

משוואות מסדר ראשון

דוגמא	דרך פתרון	שם המשוואה	צורת המשוואה
$y = \sin(x)^2 + x^7$	אינטגרציה. אם F היא הקדומה של f אז: $y = F(x) + c$	משוואה משוואתית	$y' = f(x)$
$y = y' + 3$	מעבירים לצורה: $dy/g(y) = dx$ ואז מבצעים אינטגרציה	משוואה משוואתית 2	$y' = g(y)$
$y' = \sin(x)\cos(y)^2$	מציגים בצורה: $dy/g(y) = f(x)dx$ ואז מבצעים אינטגרציה	הפרדת משתנים	$y' = f(x)g(y)$
$y' = (y+x)/y$	נבצע החלפת משתנה: $u = y/x$ ואז הנגזרת של y' עלפי שתי ההצגות: $y' = f(u)$ $y' = (ux)' = u'x + u$ ואז מקבלים: $du/dx = (1/x)*(f(u)-u)$ וזו משוואה של הפרדת משתנים	משוואה הומוגנית	$y' = f(y/x)$
$y' = 1/(5x + y - 51) + 41$	מסמנים $z = a*x + b*y + c$ ואז מקבלים $z' = a + b*y' = a + b*f(z)$ כלומר בסה"כ "משוואה משוואתית 2"	משוואה משוואתית 3	$y' = f(a*x + b*y + c)$
$y' + 2x*y = x$	מכפילים את המשוואה ב: $e^{\int p(x)dx}$ ואז מתקבלת המשוואה השקולה $(e^{\int p(x)dx} * y)' = q(x) * e^{\int p(x)dx}$ ומכאן עושים אינטגרציה ומחלקים	משוואה לינארית מסדר 1	$y' + p(x)*y = q(x)$
$y' = (2/x)*y + x/y^2$	מסמנים $z = y^{(1-a)}$ ואז מקבלים $z' = (1-a)*y^{(-a)}*y' + a*y^{(-a-1)}$ מכפילים את המשוואה המקורית ב: $a)*y^{(-a)-1}$ ומקבלים "משוואה לינארית מסדר 1"	משוואת ברנולי	$y' + p(x)*y = a*y^a$ עבור: $a \neq 0, 1$
$(2*x*y^3 - x^2)dx + (3*x^2*y^2 - 1)dy = 0$	המטרה היא לחפש טכך ש: $M = Du/Dx, N = Du/Dy$ (ה- D גדולה כדי לסמן נגזרת חלקית) מבצעים אינטגרציה לפי $u = x$: $\int(Mdx) + g(y)$ ומוציאים את g על ידי שתי המשוואות: $u'(y) = \int(Mdx)'(y) + g'(y)$ $u'(y) = N(x,y)$	משוואה מדוייקת	$M(x,y)dx + N(x,y)dy = 0$ כאשר מתקיים: $My = Nx$

גורם אינטגרציה

לעיתים רבות ניתן להפוך משוואה בצורה דיפרנציאלית למשוואה מדוייקת באמצעות הכפלה בגורם אינטגרציה.

תנאי לקיומו	תיאורו	גורם האינטגרציה
$(My - Nx)/N = f(x)$	פונקציה של x	$\mu(x,y) = \mu(x)$
$-(My - Nx)/M = f(y)$	פונקציה של y	$\mu(x,y) = \mu(y)$

משוואות מסדר שני

צורת המשוואה	שם המשוואה	דרך פתרון	דוגמא
$y'' = f(x)$	משוואה משוואתית מסדר שני	אינטגרציה פעמיים. אם F היא הקדומה של f - $G = \int f(x) dx + C_1$ $y = \int G(x) dx + C_2$	$y'' = \sin(x)^2 + x^7$
$y'' = f(x, y')$	משוואה מסדר שני ללא y	נסמן: $u(x) = y'$ ואז $u' = f(x, u)$ כלומר מקבלים משוואה מסדר ראשון. כשנמצא לה פתרון, כלומר פתרון ל- u , נבצע אינטרגרציה למציאת y .	$x^2 * y'' + 2 * x * y' - 1 = 0$
$y'' = f(y, y')$	משוואה מסדר שני ללא x	נסמן: $p(y) = y'$ ואז $y'' = p * p'$ ואז המשוואה היא $p * p' = f(y, p)$ וזו משוואה מסדר ראשון כשנמצא לה פתרון, כלומר פתרון ל- p , קיהיה עלינו לפתור את המשוואה: $y' = p(y)$	$2 * y * y'' = (y')^2 + 1$
$a * y'' + b * y' + c * y = 0$	משוואה לינארית הומוגנית מסדר שני	ראו שיעור 17	$2 * y'' + y' - 7 * y = 0$
$a * x^2 * y'' + b * x * y' + c * y = 0$	משוואת אוילר	מנחשים פתרון מהצורה $y = x^n$ ומציבים. מקבלים משוואה ריבועית עבור n .	$x^2 * y'' + 7 * x * y' + 5 * y = 0$